

ÖZEL SEKTÖR'DEN

Yeni yayın döneminde bu sayımızdan başlayarak Bülten'in bir sayfasını özel sektörde çalışan üyelerimizden gelecek yazılara ayıracağız. ÖZEL SEKTÖR'den sayfamız gerek genel sektörel sorunlarla ilgili ve gerekse mesleğin icrasında özel sektör koşullarında yaşanan özel sorunlarla ilgili anılar, deneyimler, öneriler v.s. üzerine özel sektörde çalışan üyelerimizin yazılarını bekliyoruz.

Bülten Yayın Kurulu

TÜRKİYEDE BAŞLATILACAK ALTIN MADENCİLİĞİNİN EKONOMİYE KATKILARI HAKKINDA GÖRÜŞLER

Ali KARAKÜRÜM
Maden Mühendisi
HCİSTAŞ A.Ş.
İşletme Müdürü

1.GİRİŞ :

Maden Mühendisleri Odasının yayınladığı Madencilik Bülteni Mayıs 1997 tarih, 53 sayılı bülteni ile Madencilik Dergisi Mart 1997 No:1 sayılı dergisi önemli bir boşluğu doldurmuştur. Anılan yayınlarla altın işletmeciliği konusunda derli toplu bilgileri içeren bir literatüre kavuşmuş olduk . Odamıza teşekkür ederiz.

2. ALTIN MADENCİLİĞİNİN TÜRK EKONOMİSİNE KATKILARI :

Madencilik Dergisi Mart 1997 sayısında yer alan bilgiler özellikle süyanürlü altın üretim tesisi atıklarının arıtılması ile ilgilidir. Bu itibarla teknik içeriklidir. Madencilik Bülteninde ise; 20.sayfada Türkiye'de bulunan altın madenleri işletmeye alınırsa en az 10 yıl süre için Türkiye ekonomisine yılda 150 milyon dolarlık direkt döviz kazandıracığı ve ayrıca 900 milyon ile 1 milyar dolar civarında dolaylı katkılar sağlayacağı yer almaktadır.

Burada bir açıklamaya

ihtiyaç duyulmaktadır. Yılda 150 milyon dolarlık döviz girdisi nasıl sağlayacaktır? Şirketler ürettikleri altının bir miktarını rödevans olarak Devlete mi vereceklerdir? Öte yandan 21.sayfada; madencilik sorunları bölümünde; Devlet Hakkı, fon vs. ile %15, Stopaj olarak %45 vergi ödeneceği ifade olunmaktadır. Madencilik Bülteni Sayfa 14 de Tablo-3 de ; 6 adet proje ile toplam 11 ton/yıl altın üretilebileceği projelendirilmiştir. Sayfa: 29 da; Şirket temsilcilerinin; Altın Üretiminin Türkiye ekonomisine katkısı ne olacak? sorusuna verdikleri cevapta; her yıl ortalama 150-160 ton altın ithal edildiği, bunun karşılığında 1.5-2 milyar dolar döviz ödendiği, Türkiye'de bulunan altınlar üretilmeye başlandığında bunun bir kısmının yerli üretimle karşılanacağı, Türkiye'nin altın ithal ederken; ihraç eder duruma geleceği ifade olunmaktadır. İhtiyaç 150-160 ton olduğuna, Projeler üretime geçtiğinde 11 ton/yıl üretim yapılacağına

göre; Türkiye nasıl altın ihraç eder duruma gelecektir? İthalatın bir kısmı yerli üretimle karşılanacak denirken; acaba firmalar ürettikleri altını iç piyasaya vereceğini mi kastetmektedirler? Altın rafinerisi kurulduğunda üretilecek altının katma değeri tamamen Türkiye de kalacak denirken, acaba rafine altın Türkiye de kalmayacak, sadece katma değer kalacağı mı belirtilmektedir?

Çeşitli vesilelerle tanıştığımız Firma Teknik Personeli; bir metre küp cevherde 10 gram altın olduğunu ifade etmektedirler. Konu ile ilgilenen bazı bilim adamları da; laboratuvarında incelemek için numune talep ettiklerini; ancak Firmaların bazılarında bu isteklerine olumlu cevap alamadıklarını ifade etmektedirler. Firmalar numune vermediklerine göre; acaba altın üretim miktarı nasıl tesbit edilecektir? İlgili Bakanlık acaba yeterli bir kontrol için şartname ve sözleşme yapmış mıdır? Konuştuğumuz bazı firmaların mühendisleri çıkan ürünün altın ve gümüş karışımı olacağını, bunun yurt dışında ayrılacağını ifade etmektedirler. Bu çıkışlar ve girişler yeterli denetim esaslarına bağlanmış mıdır?

3.SONUÇ VE ÖNERİLER:

Yukarıdaki sorular uzayıp gidebilir. Kanaatimizce konuya sadece çevre açısından bakılmakla hata

yapılmıştır. Konu; Altın gibi; dünya ekonomisinde çok önemli yeri olan bir meta olduğu için her yönü ile incelenmelidir. Altın madenciliği ülkemizde yeni olduğundan, belki yeterli, fakat işi bürokrasiye boğmadan çözüm getirecek mevzuatımız gelişmemiş olabilir.

Önerilerimiz Aşağıdadır:

1- Firmalar; çevre konusunda olduğu gibi ekonomik katkı konusunda da aydınlatıcı bilgiler vermelidir.

2- Firmalar ürettikleri altından Devlete uygun bir rüdevans vermelidir. Bu hususla ilgili bir şartname veya sözleşme yoksa bu eksik giderilmelidir. Örneğin TKİ bazı kömür sahalarını özel sektöre vermekte ve karşılığında ortalama ton satış fiyatının %5'i civarında bir rüdevans almaktadır. Suudi Arabistanın üretilen petrolden %35 pay aldığı söylenmektedir.

3- Maden Mühendisleri Odası dünyadaki örnekleri incelemeli ve ilgili Bakanlığa yardımcı olmalıdır.

4- Altın, gümüş, uranyum vs. gibi kıymetli madenlerin, üretimini, rafine edilmesini, Yurt dışına çıkışını ve bunların kontrol sistemlerini düzenleyen bir yönetmelik süratle hazırlanmalıdır.

Özel Sektöre ve Yabancı sermayeye karşı değil. Ancak hasıl olan fayda; iki taraf arasında hakça bölüşülmelidir.

Bitin madenciliği

ülkemizde

yeni olduğundan,

belki yeterli,

fakat

iş bürokrasiye

boğmadan

çözüm getirecek

mevzuatımız

gelişmemiş

olabilin